

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 în Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Angenfeld & Emeric Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 în Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erzsebet-körszt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colona 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicități mai dese după tariful
 și învoială. — **RECLAMR** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru ANȘTI-UNGARII
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumără la toate ofi-
 cialele poștale din țară și din
 afară și la d-ii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etagiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dăsul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 246.

Brașov, Sâmbătă 6 (19) Noemvrie.

1904.

Fatala complicitate.

De astă-dată cele ce se petrec în dieta ungară sunt urmărite de toți cu o atențiune mai mare ca altă-dată.

A fost fără îndoială și până acuma, între cei mulți în vr'un chip său altul înrudiți și încrusciți cu deputații camerei, destul de viu interesul pentru mersul parlamentarismului ungar. Dér atâta a și fost tot; masele populațiunii, neșceptând nici chiar partea cea mai mare a populației maghiare, puțin au înțeles până acuma de 33 ani din acest parlamentarism și ceea ce au înțeles n'a contribuit nici decum a înălța stima lui în ochii lor, a făcut din contră să nu s'aștepte la nici un bine dela cele ce se întreprind și se lucrează în dietă, ér în ce privește populațiunea nemaghiară în deosebi a băgat chiar gróză în ea față cu toate ce li-se pregătesc de cătră le-giutorii din Budapesta.

Sunt mulți ani de când regimul parlamentar absolutist, ce domnesce în această țără, s'a deochiat chiar și înaintea celor chemați să jöce un rol activ în acest regim. Ce nu s'a audiat în anii trecuți din gura corifeilor opoziției despre cumplita demoralizare, ce a cuprins sistemul de guvernare condus de 25 ani și mai bine de clica tiszaiștă? Ce nu s'a vorbit despre corupțiunea acestui sistem numai în cei dintâi doi ani ai guvernului Szell?

Acum deodată se întörce föia într'un mod miraculos. Al doilea Tisza se îmbracă în chip de salvator al salutei patriei și vine să declare cu glas tare înaintea dietei, că el este trimisul provedinței, care are să scape Ungaria de peire și să-o scutescă mai ales de „nimecirea ei morală”...

Sistem tiszaișt și morală!?!... În tot cazul ceva neobișnuit, ne mai vedut. Și totuși minunea se întâmplă, scitți förte bine pe ce cuvânt, — pe cuvânt, că după-ce, mulțumită obstrucției extremilor, contele Tisza s'a putut presenta înaintea dietei cu felurite concesiuni naționale în buzunar, el se crede acuma îndreptătit de a cere exterminarea obstrucțiunii și printr'asta asigurarea de veci a domniei clichei de la putere.

Mijlocul e revisuirea forțată a regulamentului camerei pe calea pieșă a unei simple moțiuni. Din cauză această Tisza declară patria în pericol, pe când în realitate ar putea fi un pericol numai pentru neturburata stăpânire a vechei cliche tiszaiște. Cine nu știe însă cât de mult sunt exercitați acești ömenii în a identifica interese de a le lor speciale și particulare cu interese generale?

Dacă ei cu atâta cinism identifică voința clichei lor cu voința țării, de ce s'ar sfii să declare, că numai prin absolutismul lor se pot salva și interesele maghiarismului? Nu s'a vedut öre în deajuns cât de îngrijați sunt ei pentru aceste „interese”, întrucât ele concad cu interesele tiszaiștului? Mai bătător la ochi nu

se putea documenta acesta decât mai alaltăeri când cu retragerea din partea lui Tisza a proiectelor de lege, ce au fost prezentate camerei.

Din sinul opoziției s'a fost accentuat în chip de combatere a procederei guvernului, că acum „inimicii Ungariei”, naționalitățile, vor sălta de bucurie, că proiectul școliar a fost retras, ér contele Tisza, bine știind ce rol trebuie să jöce acel nenorocit proiect în politica sa ce tinde a întări poziția tiszaiștului, a răspuns cu alte cuvinte: fiți liniștiți, că nouă nici nu ne trece prin gând a aduce ast-fel de jertfe. Retragerea proiectului de reformă școlară am făcut-o numai de nevoie din cauze formale, dér ea nu însemnă, că ne-am fi schimbat politica cătuși de puțin; din contră, dize, vrem să susținem neschimbat acel proiect școliar...

Cum ar și putea altfel Tisza și soții să ferescă patria de peire și moralitatea publică de nimicire, ce pretinde el că trebuie să o facă punând salutea țării peste conservarea strictă a formelor — adică peste respectarea strictă a vechiului regulament al camerei?

Opozițiunea coalisată se ține cu amândouă mâinile de litera vechiului regulament și protesteză contra atentatului urzit de Tisza. Ar fi la timp ca această opozițiune să-și cunoască păcatele, să-și pună cenușe pe cap și să se pocăiască, că a fost și este, în faptele imorale și despotice față cu naționalitățile, complice cu clica de la putere care acum își bate joc, cum dize ea, „de garanțele libertății și inependenței naționale maghiare”.

Numai această complicitate fatală face, ca ađi clica dela putere să aibă aerul de a se gera ca salvătoare a patriei și a moralului ei!

Brașov, 5 (18) Noemvrie.

Alegeri dietale nouă? Pressa maghiară, atât guvernamentală, cât și opozițională, vorbește ca despre un fapt iminent despre *disolvarea dietei și despre alegeri nouă*. După declarațiunea ce a făcut-o contele Tisza în ședința de Mercuri, dizecând, că *va jertfi forma pentru esență* și că „voința națiunii va decide și va mătura din cale-i pe cei-ce i-se opun”, (adeocă voința taberei lui Tisza), s'a răspândit în cercurile politice din Budapesta șonul, că încă în decursul acestei săptămâni Tisza va disolva dieta, ér nouele alegeri se vor face în săptămâna Crăciunului gregorian. Înainte de disolvare însă, Tisza va face să se voteze revisuirea regulamentului, luându-și refugiu la o apucătură pe care n'a deseperit-o încă nimănu.

Bate la ochi, că deja pentru ziua de ađi s'a plănuit o ședință, care să se țină de la 4—9 öre sára, afară de ședința dinainte de amădi. Moțiunea privitoare la această ședință a prezentat-o însuși contele Tisza. Asupra acestei moțiuni se va decide ađi prin votare simplă. De sigur, că în ședința această se vor petrece lucruri senzaționale.

Impăratul Francisc Iosif și Leo XIII. Intr'o scriere apărută de curând sub

titlul „*Storia e rivelazioni sul Conclave 1903*” Giovanni Berthelot cunoscut și din alte scrieri asupra Vaticanului, caută să descurce firele, cari s'au încalcit cu scop de a combata alegerea lui Rampolla. Înștiind asupra rolului, ce l'a avut la con-clava din 1903 cardinalul Puzyna din Cra-covia, autorul constată, că raporturile Aus-triei cu Vaticanul s'au deteriorat din mo-mentul când Italia fű primită în tripla alianță. Contele Paar, ambasadorul aus-tro-ungar, care era atunci pe lângă Vati-canul, căuta să mulcomescă pe papa Leo XIII asigurându-l, că împăratul Francisc Iosif nici-odată nu va merge la Roma, la ceea-ce papa a răspuns: „Dér nu vedeți, că alianța această cu Italia este mult mai rea, decât o vizită la Quirinal?” — Cu ocaziunea reînnoirii alianței s'au repetat reproșurile, pe cari însă contele Paar le-a refuzat ca pe ușele, ce nu-l privesc. Atunci papa Leo XIII s'au jeluit într'o scrisöre autografă împăratului Francisc Iosif. Acesta însă ar fi răspuns: că „nu pöte periclitata sörtea monarhiei din considerațiuni față cu Vaticanul.” Răspunsul împăratului se încheia cu următorul pasagiu: „*Dealtmintrea pentru binele păcii, sunt bucuros gata a renunța la tron*.” — („Die Zeit.”)

Contra proiectului Berzeviczy. Din Praga se telegrafiază, că studenții de naționalitate nemaghiară din Ungaria în-scriși la facultățile cehe din Praga, vor ține în decursul acestei luni un mare meeting în contra proiectului lui Ber-zeviczy.

Situațiunea în Austria. Eri s'a deschis noua sesiune a „Reichsrath”-ului austriac. Cercurile politice din Viena con-sideră situațiunea parlamentară de förte încurcată și gravă. Nu se crede, că Cehii vor renunța la ideea obstrucțiunii, din po-trivă părerea generală e, că după încercări de câte-va săptămâni, guvernul se va vedé nevoit de a disolva camera.

Atât deputații germani, cât și cei italieni vor presenta moțiuni de urgentă în afacerea evenimentelor din Innsbruck.

Incidentul de la Hull. Ministrul engles de comerț a început ancheta în afacerea de la Hull prin interogatoriul echipagiului celor două flotile de pescari. Echipagiile declară în mod categoric, că nu aveau pe bordul vaselor lor nici mu-nițiunii, nici Japonesi.

Primul lord al amiralității, contele Selborne, a exprimat într'un discurs rostit Marți în 2 Noemvrie încrederea sa, că tri-bunalul arbitral internațional va constata cine sunt vinovații în afacerea de la Hull. Țarul, a dis contele Selborne, va pedepsi pe aceia, pe cari comisiunea îi va găsi răspunđători. În afacerea de la Hull marți elogii se cuvin primului ministru Balfour pentru soluțiunea cestiunii și a apărării țerei.

În altă ordine de idei, contele Sel-borne a spus, că nu se simte nevoie de armată pentru apărarea patriei natale, ci numai pentru trebuințele coloniilor. În ce privește Indiile, *nu se pöte ascunde, că Rusia a făcut un mare pas spre frontierele ei*. Imperiul Indiilor și Rusia nu sunt despărțite astădi decât prin Afganistan. Rusia are deja construite două linii de cale ferată la frontiera Afganistanului. Forța ar-

mată a Indiei trebuie să se mărginească întru apărarea acestui important punct militar.

Din dieta ungară.

Ședința de la 16 Nov.

Ședința această, care a fost extraor-dinar de furtunosă, a avut două momente importante. Ministrul președinte Tisza a făcut declarațiunea, că majoritatea vedënd cum minoritatea calcă în picioré regula-mentul camerei, este firm decisă a salva — cu jertfirea formalității — esența, adică „parlamentarismul adénc sgduid”; va primi adică moțiunea de revensuire a lui Daniel și va solicita apoi „*judicata națiunii*” (ale-geri nouă). Al doilea moment însemnat a fost *proclamarea solidarității partidelor din opoziție* față cu procederea guvernului. Etă ce s'a petrecut:

Polonyi Geza cerënd cuvântul la re-gulamentul camerei, a adresat președinte-lui întrebarea, în ce chip crede să pro-cedă față cu motiunea-Daniel. Se va des-bate ea de sine stătător, ori nu? A vorbit apoi în cestiune personală și s'a ocupat cu declarațiunea contelui Tisza făcută în con-ferența clubului liberal, după care parla-mentul trebuie să fie scăpat de ömeni ca Polonyi și Lengyel.

Apoi, în mijlocul ilarității șgomotöse a opoziției, făcu declarațiunea, că el (Po-lonyi) renunță la mandat, decât va renunța și ministrul președinte Tisza, căci *țără trebuie scăpată de un om periculos ca Tisza*, care e cel mai împărătesc ministru din câți a avut până acum Ungaria.

Contele Tisza cerü îndată cuvântul, ca să răspundă lui Polonyi. Declară, că prietin n'a fost nici-odată cu Polonyi. Ca om independent a evitat contactul cu el. Ađi, în calitate de persoană publică, e si-lit a trata și cu Polonyi, deși îi trebuie cui-va *curajiu* la această. Nu e stăpânit de ură față cu Polonyi; alt sentiment are față de el. Ca să sfirșescă cu o glumă, spune lui Polonyi să rămână în partidul său și să întrebe partidul, prin vot secret însă, ce părere are despre dănsul?

Un hohot mare isbucni pe bancile guvernamentale, Polonyi își freca nervos mâinile. Din stânga extremă s'a dat lozinca: Polonyi trebuie apărat! trebuie să i-se căș-tige satisfacție! S'a cerut ședință secretă, dér nu s'a ținut. Koșutiștii improvisară o conferență în care s'a accentuat, că Tisza a ofensat partidul. Francisc Kossuth fű în-sărcinat a căștiga satisfacție lui Polonyi.

Continuându-se ședința, Francisc Kos-suth a imputat contelui Tisza, că useză de ton neurban și că suspiciunează; apoi declară, că întreg partidul său este solidar cu Polonyi. Declarațiua această a făcut-o și *Szederkényi* în numele grupului său, apoi *Rakovszky* în numele partidului popular, și, pentru-ca victoria lui Polonyi să fie completă, și contele Apponyi s'a ridicat în apărarea lui, declarând că și el e solidar cu cel atacat (Polonyi). C'un cu-vânt, opoziția întrégă s'a solidarizat cu Polonyi.

Urmă apoi un moment interesant. Contele Apponyi a repetat declarațiua ce o făcu într'o ședință precedentă, că *nu va recunosce de obligător un regulament de cameră, care nu s'a adus pe cale le-gală și pe temeiul regulamentului actual*.

Strigări furtunöse de „*éljen*” pe băn-cile opoziției.

— *Și ntr'asta suntem solidari!* (opo-sițiua).

Contele Tisza luă imediat cuvântul. El accentuă, că nici-odată n'a greșit în contra bunăcuviinței parlamentare. Față cu aceia însă, cari îl atacă până în ră-runchi, nu pöte să renunțe la armele apă-rării. Se miră, că s'au găsit atâți „*profe-sori de bonton*”, cari țin să-i dea lecții de bună purtare, și încă astfel de ömeni, ai

căror amici au călcat odinioară atât de brusc *bonton*-ul.

Răspunde apoi contelui Apponyi și dice, că „stimatul său amic“ a pășit pe un teren foarte periculos când a accentuat, că nu se va supune unui regulament adus pe cale nereglementară. Moțiunea-Daniel — dice Tisza — nu este nici ilegală, nici ireglementară; ea țintesc numai atât, ca pe timp scurt să se modifice regulamentul actual. *Majoritatea*, care este expresiunea voinței „națiunii“, *decide ce este legal și ce nu, și regulamentul nu poate constitui o piedecă în calea acestei voințe.*

Declarația categorică a contelui Tisza a produs o mare iritațiune în sinul opoziției. Spiritele erau la culme atîțate, *ér Polonyi strigă cătră Tisza:*

— *Prindeți-l!*

Atât li-a trebuit celor de pe băncile guvernamentale. Mulți din ei săriră din bănci și se grupară în jurul lui Tisza, amenințară cu pumnii pe Polonyi și proferară la adresa lui vorbe ca: *Afară cu el! Dați afară pe acest mișel! Afară, porcule!*

După ce s'a potolit sgomotul contele Tisza luă din nou cuvântul și declară, că guvernul trebuie să alăge *intre formă și esență*, el va alege pe cea din urmă și va avea curajul de a jertfi forma pentru esență. Națiunea va judeca apoi, căci ea este izvorul oricărui drept. *„Voința națiunii va decide și va mătura din cale-i pe toți aceia, cari i-se opun.“*

Declarația aceasta a contelui Tisza a produs senzație generală, mai ales la opoziție. Prin ea Tisza a vrut să dică, că *nu stăm departe de nouele alegeri dietale.*

În ședința de ieri, *17 Nov.*, opoziția a înscenat o mare discuție la regulamentul. Deputatul *Hollo* (ugronist) a înțrebat, cum se procedează față cu moțiunea-Daniel. *Décă este adevărat — dice el — ceea-ce a dîs Tisza, că „va trebui să jertfescă eventual formalitățile“, cum stăm atunci cu jurământul coronei? Au mai vorbit Hock și Kossuth contra revizuirii.*

Ministrul președinte *Tisza* a declarat, că n'avea intenția să vorbescă în timpul cât se face *obstrucțiune tehnică* (Mare sgomot). Cestiunea e, să desconsiderăm forma, ori să *întrăm erăși în starea de eclea?* Dintre două, el va alege pe cea dintâi. Va jertfi forma pentru esență. La observarea, că revizuirea n'are valoare, *décă ea nu se face cu concursul opoziției*, Tisza dice, că nici-odată unanimitatea nu poate fi pusă ca condițiune. *Minoritatea trebuie să se plece înaintea majorității.* Speră, că geniul național maghiar îi va da putere să apere instituțiunile liberale față cu atacurile obstrucțiunii.

Aplause furtunoase în drépta. Stînga cântă *„Kossuth Lajos azt izente“...*

La finea ședinței presidentul a anunțat, că contele Tisza a prezentat o moțiune privitoare la ordinea de zi a ședinței proxime (ședința de Vineri) după care propune, ca afară de ședințele dinainte de amiazi, să se țină ședințe de la 4—9 ore séra.

Résboiul ruso-japones.

Scirea cea mai nouă este, că vasul distrugător de torpile rusesc „*Raztoropni*“ s'a refugiat din Port-Arthur la Cifu. Vasul a părăsit Port-Arthurul pe o nopțe foarte viforósă și a ajuns la Cifu, unde se refugiază și vasul „*Resitelny*“ după lupta navală de la 10 Aug.

Sosirea vasului „*Raztoropni*“ a produs mare surprisă la Cifu. Mulți credeau, că flota rusă a eșit erăși în largul mării. S'a aflat însă mai târziu, că numai el singur s'a refugiat.

Îndată-ce vasul a ajuns în port, autoritățile chineze au luat măsuri pentru desarmarea lui. A și fost desarmat. Echipagiul a părăsit imediat vasul, afară de un soldat, care a făcut ca vasul să sară în aer, pentru-ca „*Raztoropni*“ să n'ajungă sórtea vasului „*Resitelny*“, despre care se scie că a fost remorcat și dus de Japonese.

Se dice, că echipagiul vasului a dus cu sine telegrame foarte importante de la *Stössel*, între altele o telegramă, în care *Stössel* întreabă pe cei de la Petersburg să mai reziste, ori să capituleze în condițiuni favorabile? După o depeșă mai nouă din Cifu, ofițerii vasului afirmă, că Port-Arthurul stă aji tot așa de bine ca înainte cu două luni. Crucișătorile din port vor face cât mai curînd o eșire în largul mării.

Pe câmpul de résboi din Mancuria nimic nou. Generalul *Saharow* telegraficăză că în ziua de 15 l. c. a fost liniște generală.

SCIRILE DILEI.

— 5 (18) Noemvrie.

† **Andreiü Buntoiu.** Stindardul negru, care fălfaie de aji dimineță de pe frontispiciul edificiului gimnasiunui nostru, anunță trecerea la cele eterne a unui alt mare binefăcător al instituțiunilor noastre culturale, a bătrînelui fruntaș din Scheii Brașovului, a lui **Andreiü Buntoiu.** N'a trecut încă un an de la mórtea soției lui Andreiü Buntoiu, Elena, cu care împreună au făcut un testament reciproc *prin care totă averea lor de peste 100,000 cor. o testeză gimnasiunui român din Brașov* cu condițiunea, ca ea să fie administrată împreună de biserica Sf. Nicolae și de biserica Sf. Adormiri din cetate, — și étă astădi dimineță i-a urmat soțul după-ce a împlinit 88 de ani de viață rodnică pămîntescă.

Deja de mai multe săptămîni se aușise, că „neica Andreiü Buntoiu“, cum îi diceau toți, merge spre réu, și că se inventariază chiar la cererea proprie a vece. Suferea de-o bôlă cronică, la care în urmă se adăuseră slăbiciunile bătrînețelor. Pînă în ultimul timp Buntoiu a participat ca epítrop la tóte afacerile bisericești Sf. Nicolae, luând adese-ori parte activă la ședințele comitetului parochial și cercetînd regulat sf. biserică.

Deseră se va întruni Eforia școlilor centrale românesce la o ședință estrordinară, în care se vor lua dispozițiunile necesare în vederea înmormentării, care va avea loc Duminecă d. a. la orele 2 în cimitirul bisericii Sf. Nicolae. Afară de numéroi cunoscuți ai regretatului binefăcător, vor lua parte la înmormentare tóte corporațiunile bisericești și elevii școlilor centrale.

Fie-i memoria binecuvîntată!

Parastas. Mîne, Sâmbătă la orele 9^{1/4}, se va oficia în biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului un parastas întru amintirea defunctei împărătese și regine Elisabeta, la care vor participa profesorii și elevii școlilor noastre centrale în corpore.

Un profesor maghiar din Brașov — la Paris. D-l Halász Gyula, profesor de l. francesă de la școla reală de stat din Brașov, obținînd o subvenție de la guvern s'a dus la Paris pentru completarea studiilor. Într'o scrisóre adresată diarului „*Br. H.*“ înființat anul trecut de numitul profesor aici în Brașov cu scop de a inaugura o „*direcție nouă*“ în politica față cu naționalitățile, — direcție a cărei țintă vagă nimeni nu o putea pricepe și de a cărei urmărire s'a și lăsat în curînd — d-l Halász publică unele impresii din capitala Franței. Laudă ieftinătatea restaurantelor, unde pentru 1 franc poți mânca supă, friptură, pesce, fructe, brînză, pâne la discreție, plus a bea o sticlă de vin. La un pension d-l Halász avea de vecin la masă pe un funcționar de la *Jardin des plantes*, care avea cunoștințe despre raporturile Ungariei cu Austria, despre revoluția de la 1848 și despre Kossuth. D-l Halász regretă, că despre Petöfi și Jókai nu sciea nimica (!) În schimb însă a învățat câte-va cuvinte maghiare de la copiii d-lui Halász. Ce privește sentimentele vecinului, vecinul era aderentul revanșului, antiguvernamental și clerical pronunțat (adecă antisemit). Profesorul din Brașov precum se vede dintre rînduri ar fi avut dorința să între în discuție, dér totuși s'a contenit. Numai pe Dreyfus (!) și pe Japonese i-a luat în apărare față cu atacurile funcționarului frances.

Distincțiune. Din *Blasiü* ni-se scrie: Consistoriul metropolitan din Blasiü în una din ședințele trecute a distins pe d-l Arseniu *Bunea*, secretarul comitetului fondului școl. grănițeresc din Sibiu cu brîu roșu numindu-l v.-protopop onorar. Acastă atențiune din partea Consistoriului din Blasiü a produs o bună impresie asupra tuturor amicilor și stimătorilor domnului Ars. Bunea.

Protopop al tractului Tergu-Mureșului a fost numit în ultima ședință a consistoriului arhidieceșan din Sibiu d-l Ștefan *Russu*, ales cu unanimitate de protopop de cătră sinodul protopopesesc tractual ținut luna trecută.

Derailare de tren. În ziua de 14 Noemvrie trenul personal nr. 505, care a plecat din Brașov la orele 8 și 7 séra, a derailat în gara Blasiü, fără să se fi întemplat pasagerilor vr'un accident. Causa derailării, după-cum s'a constatat la cercetare — a fost, că între șine a ajuns o bucată de piétră tocmai la macazuri. Can-

tonierul a fost suspendat; ér mașinistul care a intrat foarte încet în gară evitînd prin acésta catastrofa, a fost lăudat de superiorii săi.

Proces de pressă. Procurorul a întentat proces de pressă fôiei săptămânale „*Poporul Român*“, ce apare în Budapesta, pentru articolul „*Popor rétăcit*“, care ar conține „*insultă contra statului*“ și ar „*propaga ură și agitație contra poporului maghiar*“.

Un lansquet medieval. În fața magazinului de fierărie al d-lor Kamner & Jekelius astădi fiind și de tîrg o mulțime de ómeni se adunară și admirau un résboinic medieval de zinc arămit, de-o înălțime de 3 metri. Figura acésta fôrte bine reușită s'a executat la Budapesta după desemnurile arhitecților „*Frații Gabor*“ din Brașov, și este destinată pentru frontonul viliei *Beer*, zidită tot de dînsii pe șirul străzii.

Budgetul ministeriului instrucțiunii publice din România s'a stabilit pe anul 1905/906 în suma de 27.538.503 cor., cu 931.604 mai mult decăt anul trecut. (Gradațiile de 5 ani ale învățătorilor și școli noue de meserii).

La spitalul civil din Brașov a fost în luna Octomvrie următorea mișcare: Bolnavi rămași din luna precedentă: 89, întrați în Octomvrie 180. Total: 269 (163 bărbați, 106 femei). Din acéștia s'au tămăduit: 141, s'au îndreptat: 18. Nevindecăți: 4, morți: 11. Au mai rămas în spital: 95. Suma zilelor de tratament: 3002. În cursul lunii s'au executat 59 operațiuni. Numérul consultațiunilor gratuite: 377. Operațiuni mici ambulatoice: 14.

Reuniunea romană de cântări și musică din Bocșa-montană aranjază în 7 (20) Noemvrie 1904 un concert și teatru în sala hotelului la „*Cerbul de aur*“ din Bocșa-mont., în favoarea fondului reuniunii. Prețul de intrare: Loc I 1 cor. 60 bani; loc II 1 cor. 20 bani; loc III 1 cor. Partere 80 bani. Inceputul la 8 ore séra. După producțiune urméză joc.

Program: 1) Motto, cor mixt de Joachim Perian. 2) Dorul Româncei, cor mixt de I. St. Paulian. 3) Concert, cor mixt de Gavril Musioescu. 4) Fluierul Ciobanului, cor mixt de I. Perian. 5) Marșul Dobanților, cor mixt de I. St. Paulian. Teatru. 6) „*Soldații rezerviști*“, comedia națională cu cântări în 2 acte de Ioan Dimitrescu.

Sciri mărunte din România. Telegrame sosite la ministerul de interne anunță, că *ninsórea* e generală în întregu tîră. Lacul Brateș a înghețat. Cursele pe Dunăre, deși ninge neconținut, continuă neîntrerupt.

— Senatul universității din Iași a propus unanim pe d-l avocat G. G. *Mironescu*, spre a fi numit profesor pentru procedura civilă la facultatea de drept din Bucuresci.

— Mîne se întrunesc la *esposițiune agrară* din Bucuresci tóte juriile pentru întocmi tablourile definitive ale premiilor ce se vor acorda exposanților.

5. **Efect sigur vindecător.** Toți aceia, cari sufer de nemistuire, lipsă de apetit, séu stomacul nu le funcționează regulat, pot conta la vindecare si-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Plante cari se hrănesc cu carne.

De G. Cosbuc.

Ar fi o minune să veđi un bou, ori un cal mîncînd carne, asemenea lupului și ursului. Și cu tóte acestea par'că tot n'ar fi așa de mare minune, ca un cires ori un prun, care ar mânca și ar trăi numai cu carne. O plantă să mînce carne! N'are nici o putință, că n'are nici gură, nici stomac. Așa este, și totuși sunt plante, cari nu se hrănesc cu sucuri din pămînt, ci cu carne de animale vii, cu albuș de ou și cu sînge.

Cetitorul o să dea din cap: nu se poate. Ori, aducîndu-și aminte de câte minunății aude c'ar fi fiind prin America o să dică: „Cine scie, póte că sunt, dér Dumneșeu scie pe unde, pe acolo prin America“.

Negreșit, în America sunt plante, cari mîncă insecte, plante cu mult mai posnașe, de cât cele pe cari vreau să vi-le descriu. Dér eu nu am să fug pînă

în America după plante ce se hrănesc cu carne; eu sciu nu numai una, ci trei*), în chiar tîra noastră, în România. Să nu te miri cetitorule, dic adevărat: în România! Și póte le cunosce, dér n'ai sciu, că se hrănesc cu carne. Póte vei băga de sémă de aci înainte, căci și-le spuie acéștia tocmai ca să bag de sémă.

Tóte trei sunt plante, cari trăesc prin mlaștină, pe fundul cu nomol uscat al bălților. În nămol nu pot găsi nici o hrană, deci neputînd să fie „vegetariane“ trebuie să fie carnivore. Asta e singura esplicare a minunii, că ele mîncă numai carne. Negreșit, că e o nebunie din partea lor, că se îndărîtnicesc a cresce tocmai în nămol, unde e mai réu de rîndul hranei: dér de altă parte, *décă odată sciu să mînce fruptură*, ce le pasă lor de nămol și că n'au hrană din pămînt. Ori cum am întórce-o, e tot una: silité fiind să crească în nămol, au învățat să mînce carne; și învățînd odată a se hrăni cu carne, le merge bine și așa în nămol.

Și nu e minune așa de mare, că pot

*) Ele sunt mai multe. Dér acéște trei sunt mai vrednice de luat în sémă.

mistui carnea, cât e de mare minunea că sciu să și-o agonisescă. Vorba Românului nu e lucru mare să cheltuesci bani, ci e mare lucru să și scii căștiga. Și într'adevăr minunate întocmiri au acéște plante spre a pute pune „mîna“ — vorba vine — pe o bucătică de carne. Sunt în America (ei Dómnice, erăși America!) plante cum am spus, cu întocmiri și mai minunate de cât acéște trei plante din România, deci își sciu prinde insectele cu atăta măestrie, în cât nu e tîlhar pe lume mai isteț intru aflarea de mijloce de a pungăși așa ca ele. Dér, cum dic, am să vă vorbesc numai de-ale noastre, căci destul sunt de minunate.

Una dintre acéște e așa numita latinésce *Pinguicula vulgaris*, pe care o numesc în limba noastră, cei ce-o cunosc, *Fóie grasă*, fiind-că are foi cărnoase și moi. Ea cresce prin locuri umede, prin mlaștini, mai ales pe la munte. Are florii albastrii, și e mititică de tot. Foile ei stau lipite de pămînt, în chip de rozetă, ca ale pătlaginei. Ele sunt încovoiate puțin la margine și au pe fața de-asupra nisce bubulițe cari scot un suc cleios. Insectele

mici — musculițele și gândăceii — *décă* apucă să s'așeze odată pe frunză, nu mai scapă cu viață. Bubulițele încep numa de cât să scótă cleiul lor; insectele încep să se înec și se opintesc să fugă spre marginile foii, căci n'au putință să și mîncească aripile înleite. Dér îndată-ce ating marginile foii, tótă fóia par'că învine marginile ei se mișcă; se încovoie totuși tare și împing insecta spre mijlocul foii, care se face acum ca o albie, plină de clei, și biata insectă se înecă fără să mînce nici o putință de scăpare. După-ce mînce bubulițele scot un suc mistuitor, care în pesce insecta și o consumă cu totul. Pînă apoi se întinde erăși și așteptă altă pradă.

Cu mult mai posnașe capcană mînce *Otrățelul bălților*. Și acésta e o plantă mititică, cu flori fôrte frumoșe, galbene, cresce prin gropi cu apă. În gropile lunca Călniștei sub Comana în județul Vlașca, se găsesce fôrte mult otrățel acésta. El n'are rădăcini și plutesce liber pe apă, de aceea nici n'ar pute trăi pe ape curgătoare.

Frunzele-i sunt tăiate fôrte fine, și nisce ațe. În vîrfurile ațelor e câte o

gură în scurt timp prin folosirea cunoscutelor *prafuri seidlitz ale lui Moll*. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite țilnic prin postă cu rambursă, de farmacistul Moll, liferantul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se ceră preparatul A. Moll, provădit cu marca de contravențiență și subscriere.

Andrei Buntoiu

Marele Binefăcător al școlilor noastre centrale române gr. or. din Brașov și cel dintâi Episcop al bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Schei.

Fiind împărțit cu sfințele Taine, în vîrstă de 88 ani, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului astăzi la orele 7 a. m.

Cu inima îndurerată aducem această tristă știre la cunoștința tuturor prietenilor școlilor noastre.

Rămășițele pămîntesci ale neuitatului și nemuritorului binefăcător al școlilor se vor ridica din casa sa proprie, strada Prundului Nr. 39, și se vor depune spre vecinică odihnă în cimitirul bisericii Sf. Nicolae, Duminecă în 7 (20) Nov. 1904 la orele 2 p. m.

Brașov, 5 (18) Noemvrie 1904.

Eforia școlilor centrale române gr. or. din Brașov.

Dumnezeul îndurărilor se-i facă parte de eternă odihnă în locașurile dreptilor!

(Un anunț funebru de același conținut a dat și *Comitetul parohial* al bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Schei).

„Status“-ul catolic ardelean.

Eri s'a deschis în Clușiu adunarea generală a „status“-ului catolic ardelean sub președinția episcopului contele Mailath și a baronului Samuel Josika din Surduc (președinte mirean).

Diarul „Alkotmány“ făcînd o recenziune a anuarului publicat de directoriul „status“-ului laudă activitatea catolicilor ardeleni și regretă că nu există asemenea instituții în toate diocesele. „Ajunge o privire asupra raportului directorului — dice Alkotmány — spre a ne convinge, că în cadrele autonomiei, averea bisericească se administrează mult mai bine, școlilele sunt mai organizate și că *cooperarea clerului și a mirenilor* cât de mult contribuie la înflorirea bisericeii!

Reproducem din raport următoarele date:

Din fondul „status“-ului s'au cheltuit 79.000 corone pe zidiri. — Guvernul a dat pentru întregirea dotațiunii clerului 60.000 corone. — Episcopul Mailath a *dăruit pentru scopuri bisericești și școlare*

cută seu câte un burdujel de mărimea unui fir de piper, care e o adevărată capacă. Anume, fie-care burdujel are o deschidătură, prin care insecta pte intra înăuntru. Dér se veți ce minunat este alcătuită deschidătura! Are un capac, care se deschide înăuntru, și e împrejmuț de vre-o câți-va perișori. Insecta venind, deschide capacul, căci el la cea mai mică atingere se dă în jos și lasă intrarea liberă insectei care se ispitesc să între în burdujel, fiind-că dă de un suc dulce înăuntru. Dcă sunt mai multe insecte, capacul ca un tâlhar ce e, rămâne tot deschis și le lasă pe toate înăuntru, fiind-că insectele ating în umblet perișorii și aceștia dau de știre capacului să mai aștepte. Dér îndată ce au intrat insectele, capacul sare la loc și închide prada înăuntru. Insectele nu mai pot eși, căci capacul nu se deschide și spre afară, și pier acolo înecate. În trei patru zile ele mor, ér materiile organice ale lor le suge planta și se hrănesc cu ele.

(Va urma.)

de la 1 Oct. 1903 până la 30 Sept. 1904 suma de 133.995 cor.

„Status“-ul a întreținut 7 *gimnasii* cu 2376 elevi (375 acatolici) și 127 profesori. „Status“-ul întreține 7 internate. Mai departe 2 preparandii și 210 școle primare. Numărul învățătorilor este 319. Salărul învățătorilor în termin mediu se urcă la 1035 corone de persoană. Băeți obligati a frecuenta școla au fost 32.209; fete 28.705. Din aceștia au frecventat școla 88%. Venitele domeniilor au fost: 352.378 corone. Fondul religionar al statusului se urcă la 2.038.726 cor. (a crescut cu 83.516). Fondul de studii: 5.990.556 corone (a crescut cu 59.850 cor.) Fondul de burse 2.703.521 corone (a crescut cu 221.934) Fondul orfelinatului Teresian: 1.278.650 cor. Fondul școlilor primare 994.913 cor. (a crescut cu 18.047.) Fondul Nemeș 70.316 cor. Fondul de pensii ale funcționarilor: 100.583 corone. Budgetul pe anul viitor 850.000 corone încasări, 800.000 cheltueli.

Din Clușiu.

Despre înmormântarea nefericitului tîner român Toma am primit detaluri de la doi amici ai diarului nostru. Din cauza aglomorației de materie facem din cele două corespondențe următorul extras:

Inmormântarea s'a făcut în ziua de 16 Noembrie, orele 3. p. m. de la casa părintescă. Prohodul l'a oficiat d-l Tului *Rozescu*, protopresbiter gr. or. Siciul era înpodobit cu numeroșe cunune. Repausatul fiind ofițer în rezervă, a fost însoțit la grópă de musica militară a regimentului 62 de infanterie cu jalnice marșuri. Cortegiul funebru s'a pus în mișcare pe străđile principale, ér la cimiter prietiniilor mortului au luat siciul pe brațe și l'au dus până la grópă.

Unul dintre pretinii maghiari ai regretatului, Toma a rostit un discurs funebru. (Tinerimea română, după cum observă unul din corespondenți, n'a fost reprezentată prin vro delegație, nici corul universitarilor n'a cântat vro cântec).

* * *

În ziua de 17 Noembrie a avut loc tot în Clușiu înmormântarea unui al doilea tîner român, Aurel *Căpușan*, candidat de avocat, care practicase scurt timp în cancelaria d-lui avocat Simeon Damian din Brașov, și acum era angajat la avocatul Andrei *Pop* din Huedin. S'a îmbolnăvit pe neașteptate de hidropisie, care complicându-se cu o bôlă mai veche de inimă, în timp de 2 săptămâni l'a secerat dintre cei vii spre regretele părinților și ale numeroșilor săi prietini. Prohodul l'a oficiat d-l protopop gr. cat. Dr. *Daianu* asistat de părintele Podobă și Valer Pop și de doi diaconi. Tinerimea universitară a depus o cunună din flori naturale pe cosciugul regretatului coleg și la biserică a cântat corul universitarilor. Protopopul Dr. Daianu a rostit o predică funebră, ér la grópă a vorbit d-l Dr. Ioan *Giurgiu*, candidat de avocat.

Știri din străinătate.

Părechia regală portugaleză a sosit la Windsor, unde a fost primită în mod cordial de cătră Regele și regina Angliei.

— Generalul André fostul ministru francez de răboiu a anunțat *demisiunea sa* printr'o scrisore, adresată ministrului president Combes, în care învôcă ca motiv al demisiunii sale, că nu voesc să fie cauza neunirii în majoritatea republicană și dorește ca opera acesteia să fie dusă la bun sfârșit. Cercurile opoziției sunt satisfăcute în urma retragerii lui André și sunt de părere că pozițiunea cabinetului va rămâne sdruncinată. Se crede însă că noul ministru de răboiu Berteaux va căștiga pentru cabinet și voturile radicalilor disidenți.

— *Escadra rusă* a plecat eri din portul Dakar (Senegal). În drumul ei se va aproviziona cu cărbuni la Damaraland (co-

onie germană în sud-vestul Africeii) și în portul Diego-Suarez (Madagascar.)

— În Italia continuă *demonstrațiunile provocate de tulburările din Innsbruck*.

În orașul Milano s'a ținut Marți un mare meeting, care a protestat contra evenimentelor din Innsbruck. Redactorul diarului „Secolo“ a vorbit contra „alianței triple“ numind-o o neînțelegere întreită. După meeting publicul voia să demonstreze înaintea palatului consulatului austro-ungar, miliția însă a suprimat demonstrațiunile. — Mari demonstrațiuni antigermane au avut loc Miercuri în orașele Bari și Cerignola. Pe astăzi este fixat un meeting în Roma.

— În Varșovia au avut loc Duminecă *mari tulburări provocate de partidul socialdemocrat*, care a înscenat manifestațiuni sgomotose contra răboiului din extremul Orient. Demonstrații în număr de mai multe mii au descărcat glônțe de revolver asupra organelor polițenesci. Acestea primind sucurs din partea miliției au pușcat în mulțime. Au fost ucise 6 persoane și 14 rănite. Un polițist a fost deasemenea ucis ér 3 răniți. S'au făcut numeroșe arestări. S'era ordinea a fost restabilită.

— Din Belgrad vine șirea, că *revo-luționarii macedonenii* plănuesc ținerea unui congres în munții Macedoniai, la care vor participa și membrii comitetelor revoluționare din Sofia și Belgrad.

— O trupă de *130 de Buri* plecați din Kapstadt se vor înrola în trupa germană din Damaraland (coloniă germană în Africa) care se răboiesce cu triburile indigene. Trupele germane din acest ținut sunt neconținut atacate de indigeni și operațiunile lor înainteză încet și cu mari greutăți.

Ambulanțele japoneze.

„Revista medicală militară germană“ publică o scrisore a medicului major Matthiolus, cu amănunte foarte interesante asupra serviciului ambulanțelor japoneze, pe lângă care a fost detașat de câte-va luni.

Doctorul Matthiolus arată mai întâiu măsurile igienice luate în vederea impedecării infecțiunii câmpurilor de bătae, de pildă arderea cadavrelor japoneze. (Rușii din contră se îngropă cu toate onorurile militare). Și cadavrele cailor se ard.

Un înalt funcționar al serviciului de sănătate e însărcinat numai cu prescrierea măsurilor prin cari s'ar pute opri răspândirea bôlelor. De aceea acest personagiu se plimbă neconținut între teatrul operațiunilor și diferitele porturi ale răboiului. Cu prilejul acesta doctorul Matthiolus observă, că printre numeroșele porturi evaluate ce a vădut, nici unul nu era atins de vre-o bôlă infecțioasă.

Constată, cu ore-care uimire, că administrația militară împarte țilnic soldaților câte o rație de tutun și de saki (rachiu de orez.)

Spitalele și ambulanțele merită să fie citate ca modele, după spusele lui Matthiolus, și personalul lor medical e remarcabil din toate punctele de vedere. Chirurgii sunt în același timp operatori iscușiți și ómeni familiarizați cu descoperirile cele mai nouă. În toate stabilimentele ospitaliere vizitate de medicul maior german, a vădut numai *un singur amputat*. Medicul principal *Kihuși*, directorul ambulanțelor afectate de prizonieri, i-a declarat că dintre 600 de răniți pe cari i-a îngrijit până acum, a făcut numai o singură amputație. După spusele aceluiași, perforațiile óseler prilejuite de proiectilele de calibrul mic, trase de la distanță mai mică de 700 metri, provôcă sfărîmături puțin simțite. De asemenea rănile pătrundătoare ale plămânilor, prilejuite de glônțele de calibrul mic, se vindecă foarte repede.

Doctorul Matthiolus semnalază în sfîrșit la Japoneși întrebuintarea unui material de pansare inventat de medicul principal Kihuși, ale cărui calități sunt deosebite din punct de vedere al sterilizării și al puterii de absorbire. Mai mult, se pte prepara ori unde și ori când. Pan-

samentul acesta se compune dintr'o compresă de gaz sterilizat în care s'a înmagazinat o cantitate óre-care de *cenuse de pae*.

Acest pansament a fost întrebuintat în locul tuturor celorlalte în serviciul doctorului Kihuși, și medicul german constată, că rănile tuturor răniților pe cari i-a vizitat, aveau o înfățișare foarte bună.

Convocare

Membrii desp. „*Sibiui*“ aparținător „Reuniunii învățătorilor gr. cat. din Arhidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“, cum și toți doritorii de înaintarea și prosperarea învățămîntului poporal. prin acesta sunt rugați a lua parte la adunarea de toamnă ce se va ține *Vineri în 25 Noemvrie st. n. a. c. în școla gr. cat. din Sibiui*. Inceputul la 8 ore a. m.

Ordinea de zi: 1) Constatarea membrilor prezenți. 2) Deschiderea adunării. 3) Raportul cassariului și bibliotecariului. 4) Alegerea unei comisii pentru censurarea rapórtelor de sub p. 3. 5) Incasarea taxelor curente și restante. 6) Lecțiune practică din limba română la cl. I. Desvoltarea unui sunet, ce va fi la rënd, de inv. Nicolau Tomuța. 7) Lecțiune practică din intuițiune în cl. II, de inv. Romul Botezan. 8) Lecțiune practică din Ist. patriei cl. V—VI de inv. Teodor Stoia. 9) „Importanța armoniei dintre învățător și director, pentru înaintarea cauzei școlare“, disertație ținută de inv. G. Vas. 10) Discușiune asupra lecțiunilor practice și disertațiunii. 11) Raportul comisiei censurătoare. 12) Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal. 13) Satorirea locului ținerii adunării viitoare. 14) Eventuale propuneri. 15) Includerea adunării.

Orlat, în 14 Noembrie 1904.

Ioan *Stoia*, pres.
Dion *Dancea*, notar

NR Se observă că după adunare va fi prând comun

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 18 Noemvrie. Partidul koșutist a hotărit a prezenta un protest împotriva procederei nereglementate a președintelui. Motiunea lui Tisza referitoare la ședințele paralele este contrară regulamentului camerei. Tote partidele opoziționale au hotărit a combate ședințele paralele, mai departe, ca opoziția să aranjeze în orele antemeridiene debateri, ér în cele postmeridiene obstrucțiune tehnică.

Petersburg, 18 Noemvrie. Agenția telegrafică rusă anunță din Mukden, că Japoneseii intenționează a înainta, că se taie centrul pozițiunilor rusești. După o telegramă a diarului „Brsevija Vjedomosti“, Japoneseii concentrează forțe însemnate în contra frontului rusec de la ost, de unde sosesc sciri neliniștitoare.

Cifu, 18 Noemvrie. Comandantul vasului „Raztoropni“, locotenentul de marină *Pleu*, a declarat, că generalul *Stössel* a fost într'adevăr ușor rănit. Situația Port-Arthurului nu e de loc desperată. Deși Japoneseii atacă mereu, *tote forturile sunt încă în mâinile Rușilor*, între acestea forturile Liaoteșan și pozițiunile mai principale. Japoneseii bombardază neconținut orașul, dér cu puțin rezultat. În Port-Arthur sunt încă atâtea proviziuni și munițiuni, încât pte să-i ajungă pe un an. La 11 l. c. „Retvizan“ a atacat și a cufundat un torpilor japones. Torpilorele rusești ies țilnic din port. Comandantul vasului a făcut o vizită consulului rusec, căruia i-a predat mai multe telegrame.

Proprietar: Dr. Aurel *Mureșianu*.
Redactor responsabil Traian H. *Pop*.

Dela vice-comitele comitatului Brassó.

Nr. 10389—1904.

PUBLICAȚIUNE.

Congregațiunea comitatensă a comitatului Brassó în ședința sa ținută în 15 Octombrie a. c. a decis, că alegerile pentru întregirea locurilor de membrii se vor ține

în 3 Decembrie 1904,

în care și alegerile vor trebui terminate în toate districtele și cari alegeri se vor începe înainte de prânz la orele 9 și se vor termina după prânz la orele 4.

Tot-odată aduc la cunoștință numele conducătorilor de alegeri, precum și locul și numărul membrilor ce trebuiesc aleși, în modul următor:

I. District de alegere

(fostul prim subcerc alegător).

Internul Brașovului, cu alt cuvânt acea parte internă a Brașovului, care se ține de I. district alegător al orașului liber reg. aranjat pentru alegerea deputaților dietali.

Președintele de alegere: Augustin Reich.

Locțiitor de președinte: Francisc Papp.

Locul alegerii: Sala de ședințe orașenescă.

În districtul acesta trebuiesc întregite locurile următorilor membrii, cari repășesc: 1. Francisc Orban, 2. Francisc Papp, 3. Cristian Kertsch, 4. Ioan Paraschiva, 5. Martin Copony, mai departe locul de membru devenit vacant prin mórtea lui Iuliu Gmeiner, afară de acestea sunt de ales încă 4 membrii noi. În fine este de întregit locul devenit vacant al membrului Gottlieb Schlandt, fabricant, care s'a exprimat, că nu voiesc a-și exercita dreptul de membru ales, ci ca virilist.

II. District de alegere

(fostul al II-lea subcerc alegător).

Internul Brașovului, respective acea parte internă a orașului Brassó, care se ține de al II-lea district al orașului liber reg. Brassó, aranjat pentru alegerea deputaților dietali.

Preșe ținte de alegere: Gottlieb Schlandt. Locțiitor de președinte: Carol Schuster. Locul alegerii: Localitățile reuniunii meseriașilor.

În districtul acesta sunt de întregit următoarele locuri de membrii, devenite vacante prin repășirea lui: 1. Carol Fabritius, 2. Eduard Gusbeth, 3. Samuil Hellwig, 4. Carol Resch, 5. Carol Thomas, 6. Emil Rombauer (a abdis); de asemenea este de întregit locul lui Viliam Paul, fabricant, care s'a exprimat, că nu voiesc a-și exercita dreptul de membru ca ales, ci ca virilist.

III. District de alegere

(fostul al III-lea subcerc alegător. Scheiü.)

Președinte de alegere: Iosif Pușcariu. Locțiitor de președinte: George Baiulescu dr.

Locul alegerii: Sala de gimnastică a gimnasiului românesc.

De întregit sunt locurile următorilor membrii cari repășesc: 1. Vasilie Sfetea, 2. Arsenie Vlaicu, 3. Octavian Sorescu și Nicolae Petrescu, mai departe trebuiesc aleși încă 2 membrii noi.

IV. District de alegere

(fostul al IV-lea subcerc alegător. Brașovul-vechiü.)

Președinte de alegere: Dr. Eduard Gusbeth.

Locțiitor de președinte: Ioan Herter. Locul alegerii: Școla evangelică de la Bartolomei.

De întregit sunt locurile următorilor membrii repășitori: 1. Frideric Vest., 2. Augustin Schiel, 3. George Salmen, 4. Frideric Kertsch și încă 2 membrii noi.

V. District de alegere

(fostul al V-lea subcerc alegător).

Blumëna, și anume acea parte a Blumënei, care cade pe partea din dreapta a tramvaiului, până la despărțirea șinelor tramvaiului, afară de această parte din dreapta a liniei ferate Brassó—Predeal precum și Nou, Dârstele, Timișul de jos și cel de sus și Predealul.

Președinte de alegere: Viliam Haluskay.

Locțiitor de președinte: Carol Mátyás.

Locul alegerii: Grădina de copii a statului (str. fântănei nr. 30).

Acest district alege 6 membrii noi.

VI. District de alegere

(format din fostul al V-lea, subcerc alegător).

Blumëna, respective acea parte a Blumënei, care cade de partea stângă a șinelor tramvaiului până la despărțirea șinelor precum și partea stângă a liniei ferate Brassó—Predeal și Stupinile.

Președinte de alegere: Dr. Gavrilă Vajna.

Locțiitor de președinte: Iuliu Roll.

Locul alegerii: Sala normală evangelică din Blumëna.

Din acest district alegător a murit Ludovic Harmath, era cu finea anului 1904 repășesc următorii: Viliam Haluskay, Nicolae Marto, George Donath, Iuliu Moor, Edmund Bede.

Districtul acesta al VI-lea format de subcercul alegător al V-lea, ce s'a fost compus din districtul I alegător, care până acum alegea 12 membrii, acum alege numai 10 membrii și 4 membrii în locul membrilor, cari repășesc.

VII. District de alegere

(fost al II-lea district de alegere). Cristianul, Rêșnovul, Vulcanul, Ghimbavul și Codlea.

Președinte de alegere: Viliam Fretsekcs.

Locțiitor de președinte: Mihai Pfaff.

Locul alegerii: Sala de ședințe comună din Ghimbav.

Repășesc: 1. Carol Bolesch, 2. Dr. Francisc Herfurth, 3. Ioan Merthes, 4. Pavel Meed, 5. Christian Stamm, 6. Mihai Marzell.

Acest district format din districtul al II-lea alegător, care alegea 12 membrii, er acum numai 10 membrii, alege de presinte și 4 membrii în locul celor cari au repășit.

VIII. District de alegere

(fostul al III-lea district). Hêrmanul, Sântpetrul, Prejmerul.

Președinte de alegere: Francisc Sindel.

Locțiitor de președinte: Petru Horvâth.

Locul alegerii: Sala comună de ședințe din Hêrman.

De întregit sunt locurile următorilor

membrii cari repășesc: 1. Petru Horvâth, 2. Ioan Gräf, 3. Martin Goldschmidt, 4. Ioan Türk.

IX. District de alegere

(fostul al IV-lea district). Hêlchiu, Feldiôra, Bodu, Veresmart, Maierușul, Apața, Satul nou și Crisbavul.

Președinte de alegere: Martin Wendel.

Locțiitor de președinte: George Nicolaus.

Locul alegerii: Sala comună de ședințe din Feldiôra.

Alege 4 membrii, respective întregesc locurile membrilor repășitori: 1. Toma Poof, 2. George Nicolaus, 3. Toma Hermel și 4. Samoilă Tontsch.

X. District de alegere

(fostul al V-lea district de alegere). Băcsfalu, Turcheșu, Cernatu, Satulung, Târlungeni, Purcăreni și Zizinul.

Președinte de alegere: Dr. Aladár Semsey.

Locțiitor de președinte: Iuliu Masznyik.

Locul alegerii: Sala de ședințe a comunei Satulung.

Alege 4 membrii, respective întregesc locurile următorilor membrii, cari repășesc: 1. Andrei Sânek, 2. Carol Lukacs, 3. Alexe Verzea, 4. Ioan Szász Giró.

Tot-deodată aduc la cunoștință publică, că lista membrilor verificată, precum și lista alegătorilor aranjată după districte, se pôte vedea la protonotariul comitatens în decursul ôrelor oficiöse (a. m. 8—12, p. m. 3—5).

Ca atențiune, amintesc că alegerile trebuiesc astfel ooduse și esecutate, ca din listele de vot ce se vor da și din protocoalele ce vor fi luate, să fie cu punctualitate evident, că cine s'a ales de membru în locurile fost vacante și cine s'a ales de membru nou.

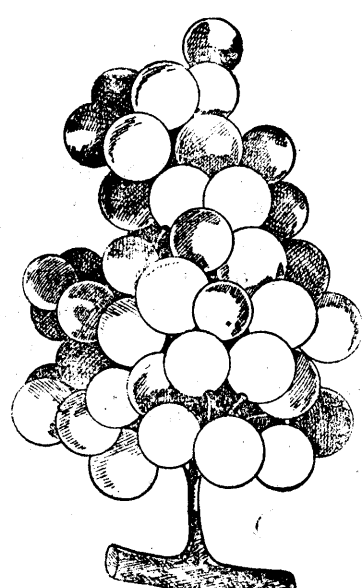
Acastă observare o adresez cu deosebire referitor la alegerile ce se vor ține în districtul I, al II., al III., și al IV-a.

Brassó, la 13 Noemvrie 1904.

Dr. Frideric Jekel m. p. vice-comite.

1—1,1545

„Plantație de Millenium” Nagyösz

Prețuri foarte ieftine!

Struguri frumoși, durabili

numai acela pôte cultiva, care va cere gratis Catalogul cu prețurile acelei mai mari pepinieri de vițe, care s'au fondat cu ajutorul și controla Statului.

(1540,1—20.)

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pânțec, în contra cărcelilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeiesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2. — Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătörescä.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilü numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de gîndină și reumatism și a altor urmări de rēcälä. Prețul unei sticle originale plumbate, Coröne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodel cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează ġinic prin rambursă postală.

La deposite se se cëră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekellus, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoții.

La esposițiunile igienice din Cairo în anul 1895 și în Londra la anul 1893 a fost premiat

SPIRITUL REUMA a lui Widder

cu diploma de onöre și cu medalie de aur. Probat de capacitați medicale și întrebuițat cu succes în spitale

SPIRITUL-REUMA și FLUID de PUTERE,

are efect sigur la tôte părțile corpului și anume: contra reumatismului, dureri de nervi, gîndină, ischias, asthmă ș. a. În multe casuri efectul este stăt de mare, că după o trichiuone încetöză durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute

Prețul unei sticle cu instrucțiune 1 corönă, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal în Budapesta:
la farmacia D-lui Josif Török Király-utoza nr. 12., și Andrassy körut nr. 26, și la d-l Dr. A. Egger, Váci körut 17. asemenea în tôte farmaciile din provinciă, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA
farmacist în Sátorajja-Ujhely.

Comande din provinciă se efectuează prompt.

Depou în Brașov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekellus, Franz Kelemen, Friderich Stenner, Karl Schuster, Ed. Kugler. In Colm: la E. Victor Milas.

8—20,1532.

In **24 Noemvrie a. c.** se începe un nou ciclu al loteriei de clasă ung. la care se vor trage din nou

câștiguri de 14 milioane 459,000 coröne.

Invităm la participarea acestei loterii, care represintă cele mai mari șanse de câștig din lume, și oferim din puținele losuri cu numerı de noroc ce le mai avem:

Un los întreg à cor. 12.—, o jumătate à cor. 6.—, un pëtrar à cor. 3.—, o optime à cor. 1.50 bani.

Câștigul cel mai mare în cazul norocos este

Un milion de Coröne.

Casă de bancă JACOB L. ADLER & FRATE, Brașov.

(Casa de bancă Jacob L. Adler & Frate în Brașov represintă cea mai mare colectură principală a loteriei de clasă ung. din provinciă și-au plătit deja clienților săi prompt și culant câștiguri principale de 200,000, 100,000, 70,000, 30,000, 20,000, 10,000 Coröne etc.)

(1534),9—10.